

Рік XVII. Нью Йорк, Четвер, 1-го Липня 1909 Число 25.

Vol. XVII. New York, N. Y. Thursday, July 1, 1909. No. 25.

Заострення еміграційних приписів.

Як ми уже в одному з попередніх чисел нашої часописи доносили, давній еміграційний комісар, Ваггорн, уступив, а на його місце настав новий, William Williams. І хотів він обняв начальний уряд на Еліс Айленд доперва від півтіня с. р., отже справує його доперва яких два місяці, то вже днес можна сказати, що з його настанем еміграція стала вельми утруднена, еміграційні права значно обострені. Обіймаючи начальний уряд, сейчас, 29-го півтіня с. р. розіслав комісар до своїх підлеглих урядників таке писмо:

„Стало ся необхідною річю, аби приписи інспекційні на Еліс Айленд виконувати з як найбільшою строгістю.

Я публично се оголошую, щоб емігранти, заки вийдуть з родини, дізнали ся, що усі обов'язуючі еміграційні приписи будуть переведені як найстрогійше, а хто чує, що не відповість вимогам тутешніх еміграційних прав, нехай ліпше заощадить собі коштів і гроша та не виставляє себе на депортацію“.

А права переводить ся дійсно незвичайно строго. День денно депортує ся тепер, не десятки емігрантів, як се бувало, передше, але цілі сотки. Минувшого тижня прибуло до Нью Йорку ледви кільканайцять тисяч емігрантів, а мимо того з того числа депортовано 700!

Чого-ж отже передовсім жадають від емігрантів?

Передовсім емігрант прибувши до ньюйорського порту мусить бути заосмотрений в тикет (білет) аж до місця свого призначення. Наколи не має тикету, мусить виказати ся такою сумою гроша, яку коштує тикет до тої місцевості, до якої він має адресу. Крім сего тикету або гроший на нього, мусить кождий емігрант мати що найменше десять доларів готівкою, потрібною на жите в дорозі. Сего послідного до сих пор не перестерігали тутешні еміграційні влади так строго, та завів ся був звичай, що коли якийсь емігрант прибув до тутешнього порту без цента, то дотична корабельна компанія давала йому звичайно пару центів (1 або 2 долари) і в сей спосіб він переходив через інквізицію. Новий еміграц. комісар зажавав безуслівно корабельним компаніям давати емігрантам який небудь цент і загрозив в противнім случаю вельми острыми карами. Так отже емігрант з тої сторони є позбавлений помочи, і если не викаже ся найменше 10 доларами, то хотіли б мав на тикет до місця призначення, хотіли б мав і адресу, буде безуслівно депортований. Сих 700 депортованих минувшого тижня, се власне ті люди, які не могли виказати ся жаданими 10 доларами.

В сей спосіб отже незасібно достарчають найбільшого контингенту депортованих. Крім корабельних компаній не вільно також і тутешнім еміграц. тов. грошево помагати емігрантам. Давнійше перше ліпше емігр. товариство незасібному емігр. давало пару центів, або відбирало його на власну відповідальність, гарантуючи урядови, що постарав ся для емігр. о роботу. Днес і се є строго заборонене і емігр. влади такого емігранта сейчас підтягають під рубрику людини, що жие з публичною доброчинності, і як таку сейчас депортують.

Грошевим приписам підлягають не лиш емігранти, але і пасажир 2-ої і 1-ої класи. Від сих послідних жадають виказання ся що найменше готівкою 25 дол. Дня 28 м. м. припис сей примінено пораз перший і показали ся страшні наслідки: з 301 пасажирів 2-ої класи, що прибули парохом „Ryndam“ депортовано 217 позаяк не могли виказати ся готівкою 25 дол.!

Взагалі гіршими емігрантові може днес помочи лишень його найблизша родина, як батько, муж, жінка або брат. Поміч грошева від иньших людей є недопускаема, як се сказано висше.

Наколи прибуде до порту жінка, дівчина або малолітні діти, то безусловно будуть так довго задержані на Еліс Айленд, доки їх свояки або особисто не відберуть, або не надішлють їм заприсяженого зізнання (affidavit) в яким має бути ясно сказане, що прибуваюча жінка або діти не будуть тигаром для ніякої громади Злучених Держав. Без сего їх не пустять на сушу. Уряд однак після остаточного рішення Вашингтону з 29-го м. м. не сьміє в такому случаю довше ждати як 7 днів. Проти сего права наші люди поступають незвичайно легкодушно. Ми знаємо про численні случаи, де малолітні, бо ледви по 10 або і 8 літ числячі діти ждали по кілька днів, доки родичі, мимо сего, що їх сейчас телеграфічно повідомило ся, були ласкаві по них зголосити ся. Не говорять ся тут про родичів, що мешкають кількесот миль від Нью Йорку, — але що подумати про матір, яка мешкає в Брукліні і доперва по півтора тижня зголосила ся по свої нелітні діти?... Чи-ж таку матір не назвати вироном?... А таке поступоване родичів чи свояків спричиняє, що в теперішню духоту і спеку у таким малім просторі, як є Еліс Айленд мусить нероздусити ся і по 2200 емігрантів, допущених тут, а лише ждучих як божого змиловання тої хвилини, коли їх рідня змилює ся і прийде їх відібрати.

Наконець прибуваючі, які зраджують хотіли б найменчу хибу фізичну чи духову, сейчас і то без апеляції депортує ся. Передовсім головну увагу лікарі емігр. уряду звертають на очі, і через очні недуги найбільше людей депортують. Сі депортації суть так численні і так непередвиджені, що англійські лікарі в Європі були приневолені поставити тутешнім запит, які очні недуги вони підтягають під рубрику трахоми. Належить пождати на відповідь тутешніх лікарів емігр. уряду, а тоді після ньої лікарі корабельних компаній будуть поступати, та надіяти ся треба в тім случаю меншого числа депортовань, позаяк усі підозрілі лишать ся по тамтій стороні океану і принайменше зашадять собі коштів подорожі через море.

Однак і в тім случаю зайшли тепер значні заострення. Давнійше, коли прибула до порту якась родина, якої один або двох членів було хорих, то їх лишень задержувало на Еліс Айленд, а решта, здорові члени родини допускано. Днес і се змінено. Найліпше се побачимо на прикладі. Кімнати для депортованих на Еліс Айленд під пору займає родина Андрея Гок. Сім членів сеї родини є здорових як оріхи, а лишень двое дітей захоріло в дорозі на віспу і знаходять ся разом з матерю в шпиталі. І інквізиція засудила цілу родину, усіх 10, на депортацію та усі протести, усі з'уєили емігр. товариств показали ся безуспішними в виду потвержувочого рішення Вашингтону.

Рівнож на заряджене емігр. комісара почавши від минувшого тижня на Еліс Айленд відбирають емігрантам всі алкоголічні напитки, які вони взяли собі „на дорогу“.

Емігранти, що їдуть в Канаду через Нью Йорк, крім тикету на залізницю мусять тут виказати ся готівкою 50 дол. (як се жадають канадійські емігр. влади). Тутешній уряд вельми строго сего перестерігає, і ми знаємо про численні случаи, де чоловіка найздоровішого депортовано, мимо сего, що він мав і тикет і адресу та і 40 дол. готівки. Так приміром минувшого тижня на пароході „Лявра“ прибув тут 18-літній Петро Яцковський, який мав тикет до сво-

ього вуйка в Rainy River, Canada. Не мав він лишень вимаганих гроший. Сейчас телеграфічно відніс ся до вуйка, тимчасом сей з невідомих причин зволікав з присилкою гроша. 15-го с. м. о годині 1-ій по пол. застав присуд і порішено його депортувати, а за годину, то є о 2-ій сего самого дня прийшли очідані гроші. Мимо того, без взгляду на всі апеляції молодця депортовано.

Усе се вказує на сю прикмету, що тут в Америці чим раз більше набирає сили і значіння струя, яка стремить до цілковитого спинення і здавлення європейської еміграції. Се суть так звані амер. націоналісти. Націоналістичний вітер віє найсильніше з нідра усяких робітничих юній, які — мимоходом кажучи — самі складають ся з 60% емігрантів, або синів емігрантів. Передпослідного четверга комітет тутешньої „Central Federated Union“ вистосував до „Federation of Labor“ меморіал, жадаючи заняття рішучого становища в справі еміграції, а головню, жадаючи знесення бюро еміграційного для розділу емігрантів по Америці (з'організував свого часу Terrence V. Powderly). Вручаючи сей меморіал заявив делегат De Vaux, що се бюро надуживає своєї влади і служить до висилання емігрантів в ті околиці, де тутешні робітники проголосили страйк. На се поставив внесок генеральний емігр. комісар, Keefe, щоб діяльність бюро ограничати лишень на видаване циркулярів. Міністер торговлі, Nagel, відкинув оба проекти і заявив ся за дальшим існуванем бюро. Належито ведене бюро може для еміграції віддати неоцінені прислуги і головню причинити ся до рівного розміщення емігрантів по цілій Америці, а се, — як відомо — належить до найтяжших проблемів. В сім рішенню міністра лежить ясний натяк урядникам, щоб вони не давали ся уживати за средство ніяким приватним інтересам. А се власне є та справа, про яку йшло делегатам робітничих юній і проти якої є міністер. Коли отже урядники розвинути належну діяльність, то інформаційне бюро віддасть не лиш неоцінені прислуги емігрантам на Еліс Айленд, але буде великою підпорою і для юній, позаяк емігрантам буде вказувати ся дорогу в ті частини Америки, де хибую робучих рук а ніколи туди, де юній самі будуть в силі покрити занотребоване робітника.

Міністер рішив сим разом в інтересі добра загалу.

Ледви втихла справа з інформаційним бюро, ледви перестали про ню писати тутешні часописи, коли приходить ся нам занотувати новий замах проти еміграції, замах сим разом поважнійший і більше небезпечний. Іменно легіслатури стейтів Огайо і Пенсильвенії вручили сенаторови в Вашингтоні бажання — з якими згаджає ся і еміграційна комісія — щоб існуючі тепер еміграційні права еще більше заострити. Виправді в петиціях сего ясно не висловлено, але спосіб, в який зібрано матеріал ясно вказує на замір, що емігр. комісія носить ся з гадкою в коротці виступити з проектом нових емігр. прав. В справозданню між иньшим з натиском говорить ся, що мимо існуючих строгих приписів тисячі „непожаданих“ прийшло в Америку. Богато чужоземців прибуло тут з заразливими недугами, або які поповнили тяжкі провини і злочини в Європі. Також вказує ся на се, що припис що до духового образования емігрантів, не є вистарчаючий. Недостаточно духово образовані емігранти вельми тяжко асимілюють ся. G 85

І ми зовсім не помилимо ся, наколи витягнемо з того конклюденцію, що заміром є установити значні обострення існуючих тепер емігр. приписів. Заходить питане, чи такі обострення булбб пожадані і взагалі, чи з

(Продовжене на сторони 3-ій).

ВОЛОДИМИР СВАТКО.

ПРО КОНЕЦЬ СЬВІТА.

(Дальше).

В році 1590 появилася на небі комета, а невдовзі потім почали мерти дуже люди. Має ся розуміти, що від того часу приписували кометам свійства передскакування пощестий. Хвороба ся була досить дивна. Не бракувало на око чоловікові нічого, аж нараз кихнув та скоро умирав. Тоді то люди, коли хто кихнув, говорили „на здоровля“ і як самі знаємо, звичай сей дотримав ся до нинішнього дня.

Як бачимо, уважано в віках тих комети, за предтечі то слабостий, то воен та иньших кар зсиланих Богом на людський рід.

Однак в часах тих лучили ся люди, які бачили в кометах не щось незвичайного, але щось зовсім природного. Сі люди звали ся Парасцелій і Байле. Однак був се час, коли заборонено було толкувати явища небесні природним способом і люди сі відпокутували смертю за свої провини, що поважили ся щось природно витолкувати. Парасцелія спалено на кострі 1531 р., а Байлого 1682 р.

Страх перед тим переслідуванем напав і на розумніших людей, тому й вони з обави перед утратою життя не виступали з такими безбожними думками. А знати треба, що були се часи великого переслідування науки.

Толковане комет пішло давнішою дорогою. Случай хотів, що по появі комети з 1668 року в Вестфалії почали гинути коті; зараз окричано по цілому сьвіту, що бувають і такі комети, які заповідають котячу хворобу. Туюж комету охрещено іменем „хвороба котів“.

Аж до нових часів толковано комети за щось надзвичайного. І не тільки робив так простий народ, який не міг черпати знання із скарбниці науки, бо й нині у нього дивачні та середовічні погляди на сю справу, але навіть лікарі та учені, ще до середини минулого століття уважали появу комет за щось незвичайного.

З нагоди появи комети в році 1811, написала одна лондонська газета „The Gentleman“ ось що: В наслідок комети принесло літо обильне жниво; декотрі роди овочів, як меляни і фіги були не лише обильні, але і винятково смачні. Було сего року мало ос, а мухи осліпили та скоро вигинули. А що особливо є цікаве, що так в Лондоні, як і околиці уродило ся многу близнят. Жена шевця в Whiteapel породила чвораки. В Мексику відкрила ся комета брилку золота.

Зазначимо, що комета з сього року випадала під час великих воен французького цїсаря Наполеона, та що люди уважали її за заповідь ще більших спустошень. Особливо розповсюднений був такий погляд у польських селян, який і стверджений зїстав походом Наполеона на Росію. Сі надії приписувані рокови комети, уняв в дуже красну форму польський найбільший поет, Адам Міцкевич у своїм творі „Pan Te-deusz“.

Як ми вже згадали, були уже в давніших часах люди які розумно і природно задивлялися на комети. І так в старинній Греції Аристотель, в 16 віці лікар Парасцелій, а в 17. Байле. Сих двох послїдних потерпіло та наложило житем за свободну думку. Однак так довше позїстати не могло. Розвій людської думки мусїв опрокинути дивовижні погляди на явище комет, не міг вловолити ся на нічим не опертих твердженнях про „бичі божі“, „ворожби води“, „котячі хвороби“, „пощести“ і т. д. І ми бачимо, що з розвоєм науки доходив чоловік до цілком иньших поглядів, що комети переставлять його лякати та непокоїти, що ся дивовижа небесна, в якій бачив давний чоловік заповідь кінця сьвіта, є цілком природним явищем небесним.

Природні толковання сих тіл небесних підношені в давних часах не загинули без слїду. До них навязують учені нові погляди оперті на натуральних дослїдах сих тіл небесних та слїдять за бігом їх. Во виду сего чим рік тим сі погляди стають певніші так, що нинішня наука може про них сказати уже щось певного.

Забирали в сій справі голос що найліпші учені — астрономи. Занимав ся кометами і славний зьвіздознавець Тихо де Браге та природники Кеплер і Ньютон. Вони і положили підвалини для науки про комети.

В новіших часах слїдять учені за кометами при помочи далековидів та сповіщають нас, що комет є дуже велике число, та що лиш маленька їх частина доходить до землі на таку віддаля, що можемо їх за примітити; многу їх буває по просторах вселенної а видні є вони лише для ока скріпленого далековидом. Із тих учених, які в новіших часах положили великі заслуги на полі дослїдів над кометами, згадаємо безсмертні імена: Галей, Ляланда, Леверіє, Енкого, Ольбера, Скїстаревого, Додатієго і иньших.

Якже-ж виглядає комета та що вона властиво є?

Комета представляє ся нам як пшмо сьвітла. Но не ціла вона є однакова. На однім кінці є се пшмо більше збите та яснійше. Ся частина того пасма сьвітляного зве ся головою комети. Складає ся вона із збитого та сильно сьвітлячого ядра, яке є окружене легко сьвітлячою пасмушкою, званою авреолою. Із тої голови комети вистрілює немов пук сьвітляних прутиків, які чим дальше від голови комети стають блідшими. Ся друга частина комети носить назву хвоста.

В сей спосіб виглядає комета на яку звичайно звертає наше око увагу, а серце наповняє ся страхом.

Коли би ми слїдили за кометою довший час, то побачили би ми, що раз в раз змінє вона свій вигляд.

Коли вона починає появляти ся на небі, то з початку самого видимо її в виді ясної та легко сьвітлячої точки. В міру того, як вона наближає ся в нашу сторону, стає ся точка чимраз яснійша так, що уже чоловік звичайний, який не займає ся справами явищ небесних, починає звертати на неї увагу. В міру дальшого наближування являє ся і хвіст комети, який доходить нераз до незвичайних розмірів. В хвилях таких являє ся комета в повній пишноті. Глядять тоді на неї кожний і як би не вона, то не видів би не один добре неба. Питає ся один другого, що се за мїтла, та хрестить ся з боязнею і їде сповідати ся з грїхів своїх...

Але комета не стоїть на однім місці. Вона посуває ся по небі, в день задля сильного блеску сонця не видима для голого ока. В вечір та в ночі виступає вона за то маєстатично. Неначе яке страхіття висуває ся по певній визначеній законами природи дорозі, починає блїднути хвіст поволеньки никне, а часок ще видно лиш головку її, як маленьку точку на синому тлі неба. Астрономи слїдять їх ще днями цілими через далековиди. Але і вони тратять їх з очей. Як прийшли так і відходять насїявши страху у серця народів. Прийшли з незглубимих прсторів вселенної, та відходять туди, аби знова за літ пару або й більше вернути...

Не усі комети є однакі та до себе подібні. Одні більші, другі менші, одні з пишним велитним хвостом, иньші з коротеньким та блїдим. Лучають ся і такі комети, що мають по пару хвостів уложених так, як вахляр, а бувають і такі, які хвоста цілком не мають. Сі останні виглядають дуже простенько, як малий, ясний облак, або маленька зірка.

Коли би зачислити до комет лише ті, які ми годні за примітити голим оком, то їх було-би дуже мало. А в дійсности є їх сила велика. Видні вони, і то не всі, астрономам, які глядять у простори вселенної оком скріпленим побільшаючими шклами.

До найголовніших комет, які колинебудь являли ся на небі за памяти людської, належать ті з року 1858, 1861 і 1862.

Чи комета є для нас грізна? Чи може вона нам грозити яким небезпеченьством?

Щоби відповісти на се питанє, мусимо близше заняти ся кометами. Мусимо розслїдити, чи вони так самопас ходять по небі, чи може ходять по певних всталих дорогах.

Довголїтні дослїди астрономів над дорогами тих тіл небесних виказали, що порушають ся вони по просторах вселенної на підставі певних законів природи, та що дорога, по якій вони посувають ся, є стала. Для многих комет є вона обрахована. Ми знаємо нині цілком певно, по яких дорогах порушає ся коло 100 комет і кілько часу потребують вони, щоби перебігчи через свою дорогу.

І так учений Галей обчислив дорогу одної дуже красної і величної комети, що називає ся його іменем. На підставі стислих та точних рахунків дійшов він до того заключення, що комета, яка була видна 1759 року потребує на перебігненє своєї дороги 76 літ і що вона, що тільки років появляти ся буде завсїгди на небі. Була вона видна також 1835 року, а коли дочекаємо, будемо могли се величне явище оглядати за два літа, а саме 1911 року.

Чи комета може грозити землі якимсь нещастєм?

Се питанє вимагає пізнання одної річи. Так як ворог ворогови може шкодити лиш в тїм случаю, коли вони на своїй дорозі зустрінуть ся і стануть до себе око в око, так само і комета могла би заподїяти лиха нашої землі лише тоді, коли вони зістрінуть ся зі собою.

А чи є се можливе?

З жalem відповісти мусимо, що так.

Є кілька комет, яких дороги перетинають ся з дорогою землі себ то, що зустрінути ся земля і комети можуть. До таких комет, з якими земля не лише може, але і мусить стрїнути ся, належать добре нам знамі комети Енкого, Белі і Донатієго.

Значить, що катастрофа наступити мусить.

Мусить зустрінути ся земля із кометами і оба ті тіла небесні ударять о себе...

(Дальше буде).

Відозва до всіх Братів Русинів і товаришів недолі в Канаді.

Кілька, а може вже і кільканайцять літ назад, стогнав ти еще мій братний народ під важким ярмом польсько-пляхотських верховладників в своїй рідній вітчизні. Важкою і гіркою була там доля наша. Та лучше може і не згадувати про ню, бож се еще сьвіжа для нас рана, котра ще не присхла, а за діткенєм котрої взновляєсь лише біль нашого серця, в котрім на сам уже спомин вікового поневолення і надужить зі сторони ляцької бути над нашим бідним народом, бурить ся кров, она кипить — і еслиби не память на се, що Христос учить нас прощати навіть і найбільшим своїм ворогам, то там гірко болїоче серце руське прокляло-би ляцьку кров та пїмстило-би ся на нїй з цілою завзятостю за свої кривди.

Але не в тїм діло. Бож відзиваєсь до частини мого братнього народа, котрий нині вже не чує на собі сего тяжко пригнобляючого ярма польсько-пляхотських верховладників, до народа, котрого судьба кинула за далеке море і так скинула з него тяжкі кайдани польської неволі, а поставила его на новій землі, землі свободи і волі.

Но питаєсь тебе мій любий братний народ, чи із скиненєм тяжких кайдан польської неволі із перенесенєм ся на нову землю, землю свободи і волі, став ти дійсно свободним і вільним? Чи ти користуєш ся тут правами свободи в цілій повноті так, як ти повинен і до чого маєш повне право? А доля твоя, чиж вона справді поліпшилась тут на далекій чужині?

Ох як тяжко, як гірко приходить се сказати, а однак сказати мусить ся що нї, а бодай не во всім.

Частина нашого народа руського, що переселив ся до Америки, поселилась в Сполуч. Держ., а часть і то значно більша осїла в великій і просторій провінції, званій „Канада“.

Поминаю Русинів зі Сполуч. Держ., бож ті, хотяй початково незавидною була їх доля, то нині однак від хвилі, коли вибороли собі свого руського єпископа, організують ся прекрасно, розвивають ся і ростуть в силу моральну, культурну а навіть і фінансову так, що справді зепевняють собі кращу долю на будуче і будучність перед ними велика.

Цїлу отже увагу звертаю на далеку північ, на Канаду, де осїлось більше як 200.000 нашого руського народа.

Отворім отже ту не давну, бо кільканайцять літну книгу історії нашого руського народа в Канаді та пригляньмось близше его там житю, его бутю і розвитку, а побачимо, що сей так численно осїлий там наш руський нарід гідний звернення на себе особлившої уваги нас братів Русинів, осїлих в Сполуч. Держ. як і свідоміших Русинів в самій таки Канаді, аби вглянути близше в его гірку там долю і задалегідь запобічи тому великому лиху, на яке там заносить ся. А лихो се є тим більше, що дотикає оно вже не одиниць, та великої частини, бо більш як 200.000 нашого руського народа, дотикає нашої сьв. церкви, нашого греко-католицького обряду, котрим то разом грозить страшними і ніколи не відшкодованими стратами, если тепер як-раз не зарадить ся злomu.

Хто отже лиш спочуваєсь вірним сином Неньки Руси і як такий щирим патріотом Русином, хто дорожить нашою сьв. руською церквою, нашим сьв. обрядом та розуміє, як у нас як-раз Русинів стисло вяжуть ся зі собою наша народність і наш греко-кат. обряд, то най отворить свої очі на цілу тоту так великої ваги для всіх нас Русинів справу канадійських Русинів і най по змозі спїшить з помочю нашим братям в Канаді, розуміючи, що ратуючи від нехобної загибелі і затраченя без слїду осїлу в Канаді більш, як 200.000 часть нашого руського народа, ратує тим самим силу цілого нашого руського народа, вашу сьв. руську церкву і наш сьв. обряд руський. А над ті три річи — гадаю — не може бути вірному синові Руси нічо дорожше в сьвітї.

Весь наш народ, поселений в Канаді, се в більшій части хлїбороби, що осїли там стало по фармах, хотяй не мале число его працює також і по фабриках. Зроджений і вихований при церкві і сьвященнику, вже в перших хвилях свого побуту на далекій чужині відчув наш руський народ діймаючо брак поміж собою своєї церкви, свого сьвященника і проте почав робити заходи о свою руську церкву, о свого руського сьвященника. Не так то легко пішла ціла та справа, бож народ в більшій части не письменний, не знав як і що робити в тїй цілі. Почали отже по певнім часі будувати церкви і зажадали від Митрополита Галицького у Львові своїх руських сьвященників. Митрополит, узгляднуючи їх бажаня і жаданя, вислав їм кількох сьвященників, бо більше не мав, котріби хотїли їхати на далеку і не легку мїсню за море. Але щож то значило тих кількох сьвященників на так велику і простору Канаду, по котрій розсїяв ся наш народ? Се було за мало. Допоминаєсь отже народ сїм-

ше своїх священників. А що Митрополит не мав їх більше, то висилає в Канаду кількох Василіян. Не багато і се помогло, бо на одного священника припадав більший круг ділянки, як ціла Галичина так, що не можливо було, аби сих кількох священників разом вже з кількома Василіянами могли всюди бути і нести поміч духову осілому по цілій Канаді нашому народови.

Тож і нічо дивного, що сей бідний наш народ на далекий чужині, не письменний, без своєї церкви, без своїх священників, виставлений на великий вплив ліберальних елементів, ворожих сьв. церкви, став морально занепадати і розпадатись на часті, з котрих одна пішла на схизму, друга на протестантизм, а иньша знов стала індепендентною. Всеж таки велика его часть остала вірною вірі своїх предків, своему руському сьв. обряду і чекають на своїх руських священників, а з ними і на лучшу долю.

В тім Русини зі Сполуч. Держав дістають свого руського єпископа. Почувши о тім Русини в Канаді, звернулись до него зі всіма своїми потребами, жадаючи від него, аби він змилосердився над ними в їх горю, аби приїхав до них і дав їм своїх руських священників. Єпископ обіцяє їм, що приїде до них в Канаду і дасть їм своїх священників.

І що ж тепер дієсь? От єпископи французькі довідавшись о тім, що руський єпископ має приїхати до Канади і дати для тамошних Русинів руських священників, зрозуміли видко, в чім діло та до чого їде, злякались і вистарались у Делегата папського і в Римі, аби наказав руському єпископові їхати в Канаду та висилати там своїх руських священників, а і тих навіть, що там доси були, відкликано. А задосить чинити потребам духовним так численного народу в Канаді обіцялись самі єпископи французькі разом зі своїми французькими священниками.

І так в наслідок наказу Делегата папського і Риму, аби єпископ руський зі Сполуч. Держав не вжився їхати в Канаду або висилати там своїх руських священників, має той самий єпископ цілком зв'язані руки, що до Русинів в Канаді, а наш більш як 200.000 руський народ позістав без всякої опіки духовної і моральної на все (!), лишений самий собі і на поталу французьких єпископів, котрі через своїх французьких священників мають ніби працювати над нашим руським народом в душі нашої руської церкви, нашого греко-кат. обряду і нашого руського народу! —

О, що за іронія, а zarazом як велике і діямаюче покривджене нашої руської церкви, нашого греко-кат. обряду і нашого руського народу! —

Француз з роду, котрий ніколи і не чув про руський народ, а тим менше знає про его жите-буте, его потреби і его змаганя, дальше той самий Француз зроджений і вихований в душі римо-католицької церкви, не розуміючи ані одної букви з обряду греко-кат., котрий хоч як в собі є величавий, французам зовсім незнаний, їм чужий, той француз кажу, має тепер працювати над руським народом, в душі нашої руської церкви і нашого руського народу.

І хто ж тут не видить, до чого то все їде? Хто нині не бачить, що стане ся і то в недалекий будучности з тим так численним нашим руським народом в Канаді, коли над ним будуть працювати єпископи французькі зі своїми французькими священниками і тими кількома, позісталими там еще до якогось часу Василіянами, котрі на превелике наше здивоване не лише, що самі віддалися цілком в руки французьких єпископів, але еще і тягнуть і запроднують наш бідний руський народ в чужі і ворожі ему і его обрядові руки? Се ясне як то сонічко, що світить на небі. Сего не бачуть і не розуміють, а радше бачити і розуміти не хочуть лише Василіяне, котрі злучились з французькими єпископами і ділають против руської церкви, против свого рідного руського народу. Тож я сьмію нині питати Вас, Отці Василіяне, чи Ви справді руководитеся там в Канаді ідеєю Христовою і маєте на цілі добро нашого руського народу і его сьв. церкви, чи Ви радше маєте на цілі мамону, марний зиск, якого аби може не стратити, наколи-би Ви були не віддалися в руки французьких єпископів, бо тоді ониби були і Вас з Канади прогнали, що Ви не лиш самі запродалися в чужі, ворожі нашій церкві руки, але запродуєте також і наш руський народ? Мені видить ся, що Ви есте далекими від ідеї Христової в своїй діяльності там в Канаді, бо ж Христос ніколи не учив бути зрадниками і запродавцями свого народу, своєї церкви.

Правда, Ви може схочете покликатись на Вашого Протоігумена з Галичини, Філіаса, котрий виразно заявив, що більше не дасть монахів Василіян до Канади, бо їх і не має (позаяк Вас всіх разом є ледви до 50) і добре буде, если французькі єпископи зі своїми священниками будуть працювати над нашим народом в Канаді, бо тоді они уратують его перед схизмою. Ми знаємо о тій заяві, котра аж надто свідчить о спачених, фальшивих поглядах Вашого Протоігумена на наше сьвітське духовенство, в котрім хотий — нігде

правди діти — суть одиниці негідні стану духовного, але то суть одиниці, які мож на пальцях почислити і становлять виїмку нашого духовенства. Але з того еще не слідує, начеб наше духовенство сьвітське не було в силі подавати нашому народови в Канаді здорову гадку Христа і так уратувати его перед схизмою.

Проте ся заява Вашого Протоігумена Філіаса, як мильного і хибного в своїй засаді, не може також і Вас оправдати в запродуваню нашого народу і нашої церкви в французькі руки. Се підле, се негідне є монахів руської народности, котрі ніби поїхали в Канаду, аби працювати над нашим руським народом в душі его сьв. церкви і его сьв. обряду, а тим часом стають зрадниками руської церкви, руського обряду і цілого руського народу! Чи Ви здаєте собі справу з Вашого там поступованя в Канаді та до чого оно веде нашу руську церкву, наш руський обряд і наш руський нарід? О так без сумніву! Ви свідомі свого поступованя, бо чейже Ви еще не стали простими хлопоманами, Ви люде, у котрих я супоную певний степен ьв. освіти! Але тим більший спаде на Вас осуд, тим більша Вам ганьба і тим тяжша спаде на Вас відвічальність, коли Ви свідомо запродуєте наш так численний нарід в Канаді, віддаючи его і его сьв. церкву, его сьв. обряд в руки французьких єпископів, що грозить найперше сильною латинізацією нашого цілого там народу, а вкінці цілковитим затраченем там нашої руської церкви, нашого руського обряду, а з тим і нашого руського народу! Бо чейже — гадаю еще не треба навіть і доказувати, що ті як-раз, а не иньші будуть наслідки праці французьких єпископів і їх священників, котрі нашого обряду не знають, его духа нерозуміють, чи може радше его зрозуміти не схотять, а вже потреб і змагань нашого народу зовсім не відчують і проте будуть робити діло в користь власну і римо-кат. церкви зі шкодою для нашої руської церкви, нашого обряду і нашого народу.

Се ясне, се зрозуміле кождому пересічному Русинови. Ви лясне з Вашим Протоігуменом Філіасом сего не розумієте, а радше розуміти не хочете. Бо і якже собі пояснити те, що Ви, будучи на місці в Канаді, дивитесь на ті гіркі слези більш як 200.000 нашого бідного народу, позбавленого своєї руської церкви, свого обряду, своїх руських священників, лишеного самому собі без всякої духовної опіки, котрий гірко ридає за тим потрібним своїм скарбом, який єпископи французькі силоміць вирвали їм з їх рук і гірко-тяжко їх там осиротили, а Ви не лише, що їх не потішите, як бідних нещасних сиріт, не подасьте їм своєї батьківської руки і не доможете їм до повернення їм назад їх потрібного скарбу, але Ви стаєте їх зрадниками і запродуєте їх в чужі руки, Ви видаєте їм силоміць через моральну спонуку їх сьв. церкви, які они з гіркої своєї кривавиці побудували і кажете перепикувати їх на французьких єпископів.

Чи ж Ви еще може не чули, що в Спол. Державах є руський єпископ, котрий, як щирий і свідомий Русин, лучше може зрозуміти потреби своїх братів Русинів в Канаді, чим французькі єпископи і правдиво по вітцівськи заопікувати ся там ними, бо ж если хто на першій місці може подати Русинови в его нещастю свою щирю руку, як не Русин?

Чи Ви отже коли хочби раз відносились до того руського єпископа в Спол. Державах в справі так великого покривдженя французькими єпископами нашого бідного народу в Канаді та засягнули від него ради, що робити в тій так великої ваги справі не лиш для Русинів осілих в Канаді, але для цілого нашого руського народу? Та ж се був Ваш сьв. обов'язок. Але Ви видно, байдужні за Ваш обов'язок і проте Ви стали орудієм в руках французьких єпископів в ворожій їх акції для цілої нашої руської церкви, нашого обряду і нашого народу і коли до Вас там приходять Ваш брат Русин і просить Вас о поміч духовну, Ви ему цілком безлично кажете: „Запишіть перше свою церкву на єпископа французького, тоді я піду до Вашої церкви.“ (!)

Не будете Ви тішитись овочами Вашого проклятого діла. Скорше, чи пізнійше пізнаєсь на Вас там наш народ, а тоді горе Вам! Тоді спаде на Вас тяжкий осуд і п'ятно ганьби, п'ятно зрадників руської церкви, руського народу в Канаді, а тим самим і цілої нашої руської церкви, цілого нашого народу, буде Вас довго, бо через цілі віки переслідувати на картах історії.

А тепер звертаюсь до Вас, мої любі Братя і Товариші! Не долі в Канаді. Розуміючи добре і цінячи Ваш біль, Ваші слези, які Ви проливаєте за своєю руською церквою, за своїми руськими священниками, без котрих Ви мов блудні вівці без пастиря блукаєте на далекий чужині і самі бідні не знаєте, що почати, подаю Вам моє щире-тепле слово потіхи: не тратьте надії, а тим більше не розскачайте, але беріть ся відважно до діла. Та як? Отже як-раз в тім власне і сук. Найперше отже схамейте ся, мої Братя, бо час до сего найкращий, аби потом не було жодного

вже і запізно та розгляньтесь добре в Вашім нещаснім положенню, аби есте добре зрозуміли, що як так дальше піде, як оно тепер їде там в Канаді, то Ви за короткий час стратите віру своїх предків, стратите свою рідну руську церкву, в якій Ви зродились і зросли, стратите свій так величавий руський обряд, а вкінці і перестаете бути Русинами і так більш, як 200.000. руський народ в Канаді готов в недалекий будучности загинути без сліду. А чейже так бути не може. Се був би гріх кличущий о пімсту до неба, за котрий спала-би на Вас, Братя, страшна кара Божа, а п'ятно ганьби тяжило-би важко на всіх Ваших поколіннях на віки.

А коли вже розумієте, Братя, що з Вами там дієсь і до чого оно там їде, тоді затрясіть ся, первіть і скиньте ті страшні нові кайдани, які вже наклали на Вас французькі єпископи через священників папського Делегата в тім новім краю, краю свободи і волі і скажіть собі, а скажіть щиро: „Проч з Французами — ми руський нарід, обряду греко-католицького, мусямо мати свою руську церкву, своїх рідних руських і свого рідного руського єпископа.“ Сего зборонити вам ніхто не може, ми до сего маємо повне право.

А якж дорога до того? Ось така: Если маєте поміж собою справних до сего людей, так кличте віча по цілій Канаді, обговорюйте щиро і точно цілу справу, збирайте підписи всіх а всіх Русинів в Канаді і виберіть відповідну депутацію, вистосуйте відповідне письмо (але стережіть ся, аби Вам там Василіяне не схотіли написати се письмо з тим можете удатись до мене) і най депутація їде до Делегата, котрому най представить цілу справу і зажадає цілком рішучо руського єпископа для Канади і руських священників.

А если не маєте потрібних до сего людей, так завізвіть у нас братів, Ваших помочи, віддайте цілу Вашу справу в руки нашого комітету для оборони нашого народу і нашої руської церкви в Америці а ми Вам радо подамо нашу братню руку і доведемо разом з Вами кінця цілій так важній Вашій справі.

За комітет для оборони нашого народу і нашої руської церкви в Америці

Йосиф Кульчицький, голова,
829 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa.

Руських хлопів мордують в Галичині!

Ще не застигла кров руських хлопів на жандармських багнетах, помордованих жандармами в Чернихові, а вже ось знов цісарський жандарм замордував одного хлопца, пролив неповинну людську кровцю.

Дня 11 м. м. в Волі вижній коло Яслиск, (повіт Сянік) забадяв ся Господар Іван Фучила ще з кількома господарями в саме полудне в корчмі. Розмова зійшла на дики і стрільби, при чім Іван Фучила похвалив ся, що має добру стрільбу і пішов до дому, щоби її показати. Вертаючи зі стрільбою до корчми, стрінув по дорозі жандарма Людвіка Кузьміка. Жандарм увійшов до корчми з лісничим і хотів відобрати Фучилі стрільбу, та сей сказав, що стрільби не дасть. Жандарм завіззав тоді Фучилу, щоби пішов за ним до в'їта. Фучила вийшов дійсно з корчми і йшов до в'їта, коли однак дійшов до своєї хати, що лежить по дорозі, пристанув і сказав, що дальше не піде і стрільби не віддасть, бо він не стріляє, але тільки страшить диків, які йому шкоду роблять. Коли ж заслужив на кару, то заплатить. Тоді жандарм поіритований тим, що мужик не хоче стрільби віддати, всадив йому багнет в живіт і багнетом потиснув в долину, так, що внутрениости на місці випали. Падаючи на землю сказав ще Фучила: „Отосьте мені, пане догодили“. Він помер о 4. годині рано.

От як цинить ся і шануєть ся жите руського хлопца в австрійській конституційній державі, під лясцьким панованем! У галицьких „владз“ руський хлопець — се „бидло“, яке можна стріляти і пробивати без ніяких скрупулів.

Чому-ж се жандарми так легковажать жите руського горожанина? Чому вони за леда марницю убивають наших людей? Від голови риба воняє. Так само і з сям. Жандарми бачать, як верховоди поводять ся з нашим чоловіком, так і вони поступають за ними. А до того всяка самота уходить їм безкарно, отже се додає жандармам отухи і більшої зухвалости зглядом руських селян, а тим самим мордоване Русинів неначе упривілейовуєть ся висшими польськими властями. Бо замість жандармів, що стріляли до людей, карають-власти постріляних, людей зовсім невинуватих.

Нове замордоване руського хлопца свідчить, що в Галичині система панованя лясцьких верховодів зовсім не змінилась. І за намісника Божинського, котрий заповняв, що заведе лад в галицькій адміністрації, дієть ся те саме, що діялось і за Потоцького, проливаєть ся так само неповинна руська кровця.

Щож ви на се ам. вшехполяки? Ви певно скажете, що Іван Фучила сам насадив ся на жандармський багнет і коли-б „бестія“ не умер можна-б було

"SVOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
124 Hudson, New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKY,
editor

184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,

manager,

184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.

"Свобода"

газетний для руського народа в
Америці і орган "Р. Н. Союзу",
виходить що тиждня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посилати в ре-
дакційним листі, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру віддають
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

"SVOBODA"
124 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змі-
нити мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Дописи просять ся писати ли-
шень на одній стороні картки.
Дописи непригодні до друку ви-
кидають ся, наколи з гори не було
вказано, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.

Подвійною мірою.

Сей хто в стейті Ілінойс
поважив-би ся в перший
день тижня, то є в неділю
продавати горячі напої, під-
падає грошовій карі, якої
висота однак ме сьміє пе-
ревиспати суми 200 дол.
Менче може виносити ся
кара, однак ніколи більше.
Також, здаєть ся, зовсім не
треба додавати, що право
не знає ріжниць поміж го-
рожанином а не горожани-
ном.

Але се, чого не робить
само право, се роблять так
звані „сторожі права.“ І не
одним зовсім лежить факт,
що емігранта-сальоніста,
який — „як і усі иньші“
— держить в неділю свій
сальон відчинений, карає
ся еще крім того відмовою
надання йому горожанських
прав. Се не було-б нічо но-
вого, новим в тім случаю є
лишень узнане сеї неправи-
ної карі найвищим стей-
товим судом.

Припустім, що засудже-
ний є амер. горожанином —
чи і тоді найвищий суд за
переступлене пелільного за-

кона покарав-би його відо-
бранем йому горожанських
прав? Цілком певно що ні.
Така відмова правно є ли-
шень тоді можлива, коли
хтось поповнив злочин, за-
який карає ся тюрмою. Пе-
реступлене законів неділь-
них не то, що не є злочи-
ном, але навіть за нього не
є визначена кара в'язнична.
І коли таке переступлене
не уповажнює суду до ві-
добрання комусь горожан-
ських прав, то якже-ж во-
но може уповажнювати суд
до відмовлення надання емі-
грантові горожанських
прав?

І кудя не будемо оберта-
ти, вийде завжди одно:
американські суди інакше
судять горожанина, а інак-
ше емігранта. Судять не-
рівною мірою, мимо того,
що права зовсім інакше го-
ворять.

Се міряне подвійною мі-
рою в американських су-
дах ввійшло уже так в си-
стему, що безусловно нале-
жить проти сего виступити
з цілою рішучістю. Шові-
ністична ненависть чужин-
ців і шовіністична глупота
ніколи не суть більш не-
безпечними, як коли зася-
дуть на судейський стілець.

Ошути.

Вже то наших людей,
хто не хоче, то дурить.
Приїде на плейз перший
ліпший авантюрик, скаже
пару слів, а ось вже наш
чоловік відчиняє йому на
розтвір своє серце і душу,
віддає з повним довірем
кріваво запроцьований гріш,
ба, ще його поцілує в руку
і стане величати своїм до-
бродієм. В сей спосіб ми
вже тут мали усяких ц. к.
конзулів як Хромовський,
Корибський і т. п., мали-
сьмо своїх „архикнязів
Рудольфів“ в Канаді, що
то збирали податки на за-
ложене свого „царства“ в
Америці, а тепер приходять
ся нам занотувати опять
новий факт людської без-
личности з одного, а наїв-
ности з другого боку.

Сей трагікомічний епізод
лучив ся не давно в одній
місцевості в найближшій
окресности Нью Йорку, де
мешкає споре число Гали-
чан, так Українців, як і
Поляків. І ось зайшов тут
один помисловий Ляшок та
представляючи себе уряд-
ником австрійського конзу-
ляту, завіззав усіх „край-
нів“, що належать „до ре-
зерви“, щоби зголювали ся
до нього, позаяк „цїсар,
жалуючи, аби вони не пла-
тили дорогу до краю, пі-
слав його до Америки, аби
він тут з ними відбув
„цвїчення“...

І ось легкодушні зібрали
ся на подвір'ю одного са-
льону. Тут „пан делегат“
передовсім вилегітимував
ся, показуючи їм капраль-
ське портопе. Коли вже всі
на так намацьальний доказ
його цїсарської місії пові-
рили, казав собі сейчас зло-
жити таксу, яка виносила
від кожного резервіста по
10 до 20 доларів. По зіб-
ранню грешний всадив кождо-
му в руки тичку, що мала

„маркірувати гвер“, поста-
вив їх до „гладу“ і почав
стереотиповий „гантак“,
„геринтель“ і т. д. і т. д.
Батьки родин, вусачі, лю-
ди, що переїхали море, го-
ри і ріки, що приїхали аж
в Америку, а все еще нічо
не навчили ся, звивали тич-
ками неначе малі діти, що
то вийдуть на вулицю, та
кажуть „бавмо ся в вой-
ска“... Тимчасом і тої за-
бави, як за 20 дол. від го-
лови було не довго: „пан
комісар“ набивши карман
долярами по двох чи трьох
днях „цвїчень“ драгнув,
що-б правдоподібно в дру-
гій місці почати опять на
ново те саме.

Люди! Вина спадає тіль-
ки на вас, наколи перший
ліпший ошует видере вам
вашу кєрвавицю. Так се
дуже легонька річ переко-
нати ся, чи такий панок
дійсно є „делегатом“. Ви-
стане лишень карткою за-
питати в конзуляті (123 E.
17th Str., N. Y. City), або
донести сейчас про появу
такого панка до редакції
„Свободи“. А доки не ді-
станете відповіді, не ви-
кидайте даром своїх гірко
запроцьованих грошей, не
підписуйте ніяких докумен-
тів, у всяких покутних пи-
сарів, що то шумно адвер-
тайзують себе заступниками
„ц. к. конзуля“ або і „ц.
к. комісарами“. Ошуетів
тут повно, що полюють на
людську наївність, а потом
кождий одурений буде тіль-
ки сам на себе нарікати!...

З царславного багна.

Протокол конвенції царслав-
но-еміграційного дому.

(Докінчене.)

Серед криків та серед
зойків батюшків збаламуче-
ні Галичане і Угорчане по-
казавши „задная“ вийшли
з конвенції.

Лишили ся на місці
гаспадин Гладик, редактор
„Зазулі“, наборщик від
„Свїта“, С. Барна, 12 ба-
тюшків, Стефанія Прислоп-
ська, двох чи трьох „насто-
ящих“ і колектор — разом
отже 20 чи 21 людей. З
початку конвенції було всіх
членів 45, більша частина
вийшла, (24 або 25), отже
комплет був розбитий. За
се однак „истинно русская
идея“ ликувала.

Батюшка Слунїн, бачучи
„бігство“ зі злости поід-
пирав двері та туй туй не
загорлав „Чорт набері хах-
лоф!“

Тепер уже дальший тяг
„конвенції“ йшов олайт.

Поставили кандидатом на
предсїдателя протоєрея Хо-
товницького, який перед мі-
сяцем виїхав до Європи.

— Прошу, за тим — по-
чав предсїдатель конвенції
В. Туркевич — хто за тим,
аби предсїдателем був о.
прот. Хотовицький?

Всі батюшки повставали
і „одразу згелалі“ не лиш
предсїдателя, але і місто-
предс. (батюшку Корчин-
скаво) касїєра (бат. Попо-
ва) секретаря чисто насто-
ящого (Черепніна)...

— Прошу о голос!

— Пропу дуже! Что бу-
дете гаварити?

— Г-н Черепнін не може
бути секретарем!

— Пачему?

— Після статутів секре-
тарем може бути тільки
член. Г-н Чер. не є членом!

— Прошу батюшка! Чи
г-н Черепнін состоїть чле-
ном?

— Да! Как же!?

Шукають по книгах, але
такого імени ні слїду. Не-
стративши фантазії батюш-
ка хай за штани (свої —
прим. склад.) та кричить:
— А вот я імею три дол-
лара якії послал гаспадин
Черепнін!...

Покінчивши по майстер-
ськи з секретарем поставили
як кандидатів на контро-
льорів Гладика і Сейферта
(ред. „Зазулі“).

Сейферт, що був від по-
чатку „конвенції“ сейчас
зрік ся тої чести.

Гладик на внаки — мало
не підскачів, що то, мов-
ляв, буде в „царскую кас-
су“ заглядати.

— Прошу о голос! (Стеф.
Прислопска).

— Что будете гаспожа
говорити?

— Я протєєтую проти
того, щоби Гладик був кон-
трольором! Чоловік, що
окривдив наше брацтво не
може бути контрольором!
Нехай перше верне.....

Предс.: Г-н Гладик! Від-
кличте ся от контролера!

Гладик ні муркнув. По-
червонів, повисів, ніс в до-
лину та сидить як з камі-
ня. Між батюшками кон-
стернація, шепти здиво-
вання.

О скільки знаємо, то на-
віть і сам „покровитель“
дому, Платон, коли йому
здавано рапорт з перебігу
конвенції і предложено „у-
ряднікоф“ до потвердження,
гаваріл: Вот, не харапо,
что он зробіл....

Да, да. Не харапо!... але
все таки докінчили батюш-
ки „конвенцію“. Що опі-
сля — то вже скажемо дру-
гим разом. Тимчасом однак
кінчимо на сїм, і подаємо
се до відома „Правди“ бо
нас серце болить, що бідач-
ка „Правда“ хотїла-б ся
дечого навчити та так пи-
тає, так питає в „Свїта“
про конвенцію, а сей, гас-
пид, як завзяв ся, так ні і
ні. Хоть його ріж — ні
пари.

Да, да... Mrs. Правда.
Усе било харапо. Чисто по
истинно русски...

Батюшка і матишка.

92 степенів!

„В потї чола будеш їсти
хлїб твій“ — ні, лишень без
цитатів!... І то еще в часі
такої, як тепер, тампера-
тури! Радше пару добрих
рад для тих нещасних, я-
ким спеки доїли уже до
краю.

Хто займає високі, про-
сторі кімнати та самовільно
розпоряджує своїм часом,
сему спека не так дуже і
дає ся в знаки. Йому тре-
ба лишень в як найлекшій
тоалетї сидїти у хаті, уни-
кати усякого напруження,
мірно їсти і пити, а тоді і

не буде так дуже терпіти
від спеки. Але на жаль-
наші люди на таке не мо-
гуть собі дозволити та і
рада для них не така лег-
ка. На всякий случай і на-
шим робітникам приїде ся
в горячі дні далеко лекше
дихати і жити, найдуть жи-
те далеко зноснійше, наколи
підуть за радами ню-йор-
ського санітарного бюро:
їсти як найменше мя-
са, а головнo ярини і
богато овочів. Без-
условно в часі спеке не
пити пива ані взагалі
ніяких алькоголічних
напитків! Найвідповід-
нішим і найздоровішим на-
питком в часі спеки се чи-
ста холодна вода. Тільки
прошу: не вода з ледом!

Передовсім однак, як що
живе срібло стане в термо-
метрі йти в гору найпо-
трібнішим є духова рівно-
вага. Кого усе злостить, той
найбільше терпить від го-
ряча. І такому найскорше
грозить смерть від сонїш-
ного удару. Отже: „Чоло-
віче, не злость ся!“

В справі видавництва календаря Р. Н. Со- юза на 1910 рік.

Календар на 1909 рік
вийшов свого часу, правда,
з деяким може спізнєнем,
і може не зовсім такий, як
би сего хотїло ся, але ви-
на сьому не по стороні
редакції а короткого ча-
су, в якім треба було ка-
лендар на скорі зладити.
Щоб календар Р. Н. Союзу
на 1910 рік міг появи-
ти ся багатий що до змісту і
ілюстрацій, отсим запро-
шуємо усіх наших людей
доброї волї до ласкавого
співробітництва в редакції
і працях коло календаря.
Хочемо, щоб увесь мате-
ріал призначений до ка-
лендаря був у редактора
найдалше до 1-го вересня
с. р., а в сей спосіб кален-
дар вийде скоро і скорше
його буде можна розіслати
членам Р. Н. Союзу.

Передовсім відзиваємо ся
до наших Ви. Поетів, щоб
осїдлавши свого крилатого
пєгаза і побувавши у за-
вертних вижинах, надси-
лали нам стихи, передов-
сім патріотичного змісту.
Для гумористів в календа-
рі відчинимо зовсім окре-
мий куток. Крім надзем-
ської слави як земну ви-
нагороду прирікаємо кож-
дому з поетів по 5 центів
від стрічки друкованого
верша.

Крім сего просимо усіх,
у кого є сила і кебета по
сему послужити нам корот-
кими оповіданнями і науко-
вими розвідками. Оповіданя
мають бути короткі, не
переходячі 5 або 6 сторін
друку малої 8-ки і пер-
шеньство мають опідати з
жита наших емігрантів в
Америці, дальше історичні
і патріотичні. Письменикам
будемо платити від печа-
таної стрічки по 3 центи
а від перекладів по 1-му
центови. Що до тем роз-
відок наукових просять ся
порозуміти листовно з ре-
дактором, щоб есенгуально

таке не лучило ся, що
одну і ту саму тему кіль-
кох людей обробить.

Рівнож просимо усіх щир-
их людей заняти ся ко-
лектованєм оголошень до
календаря. Оголошення бу-
дуть такої величини: цїла
сторона, 3 $\frac{1}{8}$ x 5 $\frac{1}{8}$ інчів—
24.00 дол.; $\frac{1}{2}$ сторони 13.00
дол.; $\frac{1}{4}$ сторони 7.00 дол.;
 $\frac{1}{8}$ сторони 4.00 дол. Гро-
ші за оголошення треба
безуслївно платити з гори.
Охочі до збїраня оголо-
шень в якийсь даний міс-
цевості звольте ласкаво
порозуміти ся з редакцією
в цілі одержання повновла-
стий. За сколектовані ого-
лошення платимо 25 проц.

Брацтва, парохії, това-
риства і т. д., які хотїли-
би помістити свої фотогра-
фії в календарі Р. Н. Со-
юза на 1910 рік звольте
ласкаво прислати дотичну
фотографію а крім сего
3.50 дол. на виготовленє з
фотографії кліша (cut) до
друку.

В усіх справах, тикаю-
чих ся видавництва кален-
даря на 1910 рік просять
ся удавати по близїпї ін-
формації до:

Anthony Curkowskyj
184 Hudson str. N. Y. City

Запрошенє.

Сим подає ся до відомости
сусїдним плейзам, взгядно га-
личанам замешкалим на Wil-
merding, Manor, Penn, Jeanette,
Glassport, Elizabeth, Dravos-
burgh, West Newton, як прихо-
жанам належачим до гр. кат.
галицької церкви в Мікіспорт
що

дня 5-го липня с. р.
відбуде ся в тїй же церкві
торжєственне посв'яченє
нового ковчега з соборою Служ-
бою Божою.

В честь Преосв. нашого Епи-
скопа, Кир Сотера, in trust ко-
трого переписанє нашої церкви
уже зістало довершене, уряджа-
ємо

ВЕЧЕРОН З АМАТОРСЬКИМ
ПРЕДСТАВЛЕНЄМ
„Страйк“

о год. 8. вечєром, в Langa
Hall, на Evans Ave.

На се отже наше торжєство
просимо умильно Впр. Всєх. От-
ців сусїдів, Чєстні Братства
(сполки) з Jeannette і Manor о
участь в повній парадї, як та-
кож і всїх иньших чєстних при-
кожан. При сїй случайности при
мічає ся, що наша група ама-
торів вже дала раз докази спосіб-
ности в представлєнях театраль-
них в часі Св'ят Великодних,
коли то відіграно штуку п. з.
„Мужики Аристократи“. Може-
мо отже мати повну надїю, що
п. п. аматори і сим разом добре
вивяжуть ся з своєї задачі, бо
сили суть дуже добрі. Трупюю
руководить знаменито проф. п.
Щитинський.

За комітет

О. Папп,

душпастир.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"

Нїчо не помаєє ско-
ріше в деяких випад-
ках, адалєках, на-
пружєних м'єсцїх, рев-
матизм, невралгїї і
усїх тїх подібних бо-
ліх, як напирани

PAIN EXPELLER—om
По всїх друг-
сторях в цїні
95 і 50 цент.
F. Ad. Richter
& Co.
215
Pearl Str.
New
York

Повіріть на охоронну марку „Котань“

1	Ч	Леонтина
2	П	Юди апост.
3	С	Методія
4	Н	Юліана еп.
5	П	Евзея, Юлі
6	В	Агріппіні м.
7	С	Рожд. Іоана Х.

Найновіші вісти з цареславного табору. Царесл. єпископ Платон дня 29-го червня виїхав в матушку Расею, де йому „височайше повелѣно“ присутствовать св. Синодѣ. В його товаристві поїхала матушка Богуславська — но і батюшка Богуславський також. Агенцію по ним обняв в Америці новоупечений протерей Немоловський. В виду тої чести належить ся надіяти, що „Свѣтъ“ о кільканайцять степенів вище почне „лаяти“. — Редакцію „Поступа“ і „Молота“ обняв цілковито і неподільно звисний І. Я. Лудик а Гладик Віктор виїхав по Америці путешествовати за доларами. Дотеперішній управитель цареславного емігр. дому, батюшка Корчинський пішов в одставку, або як Москалі цвітисто виражають ся „в дураки“ а на його місце прийшов батюшка Попов з Ньюарку, Н. Дж.

З Угорської Руси. Руське духовенство молодшої генерації на Угорщині займає ся започадливо економічним піддвигненням тамошних Русинів. Між иншими о. Михайло Балог і Сиготі заложив для руських двічат школу кошикарства, різьбарства і т. п. де они виобразовують ся на здібні робітниці. Виробитих двічат є артистично викінчені, а на виставі загально подобали ся. Покуп на їх вироби є такий великий, що робітня не може їх вистарчити. Веденем робітні займає ся окреме промислове товариство, заложене о. Балою.

„Сѣверо западний Голосъ“ подає, що підчас одного відчиту в Дорпаті зайшов забавний випадок. Прелегент в своїм відчиті навів увагу, яку був свого часу цар Никола І написав на однім рапорті, а яка звучала: „московська поліція — свиня“. На се зірвав ся присутній на відчиті представителі поліції і зажадав перервання відчиту. Прелегент почав уневиннювати ся: „Я навіть лишень „височайший дописок. Се зовсім не суть мої власні слова, що, борони Боже, російська поліція є свиня ані я зовсім не мав на думці, щоб прим. поліція в Дорпаті не стояла на високости своєї задачі...“

А, в такім разі — сказав представителі поліції можете читати дальше. Як цар сам сказав що московська поліція — свиня, то видно, що в тім є рація... І відчит відбув ся дальше без перешкод.

Цар російський зібравши всю свою відвагу порішив сего літа трохи поїздити по сьвітлі. І так недавно зїхав ся на мори з німецьким цісарем Вільгельмом а тепер опять вприсив ся в гостину до Англії. Але англійський люд не дуже вдоволений з тої чести, та 25-го м. м. в парламенті видали послитакій маніфест: „Ми є переконані, що візита царя є образою для більшої частини горожан Англії. Не хочемо мішати ся до внутрішних справ чужої держави, але коли уряд сеї держави підвержує ся мордамі, коли висилає ся найліпших синів на смерть або заточене, коли найтихіший шепт про волю дають кати, шпиги, то тоді є се образою для доброї слави і почуття гідности народу, коли монарх сего народу приймає такогочужого в імені англійського народу, тим більше, коли се не підлягає найменшому сумнівови, що всі ті морди і злочини діють ся за його відомостію і згодою.“ Маніфест сей кінчить ся заявою, що царський уряд протягом послідних трох літ є безприкладно в історії кривавим, виписує довгий ряд помордованих та кінчить ся питанем: „Чи султан Абдул Гамід зробив коли щось гіршого“? — Так витає вольний народ московського ката.

Дитина з одним оком серед чола. Стародавні Греки розповідали собі про якихсь ветитів з одним оком на чолі або т. зв. кикльопів, що десь там сиділи під землею в огнистих горах. Хто колись учив ся про тих кикльопів або чув що про них, міг собі погадати, що то неможливо, щоби були такі люди; а однак природа, як показує ся, виробжує й такі чудовища. Баварські газети доносять, що в однім селі коло Деггендорфа якась тамашна селянка привела на сьвіт дитину, котра мала лиш одно око серед чола. В тім місці де у людей бувають звичайно очі, видно було очні ямини, але они були зовсім зарослі скіркою. За то кикльопське око на середині чола було зовсім правильно збудоване і добре розвинене, як звичайне людське око. Дитина однак зараз по народженню померла а трупа віддано до анатомічного музею в Монахові.

Число Поляків. Польський статистик Витовт Заленський на основі останніх списів населення подає число Поляків на поверх 16½ мільонів душ, а се: в Австрії 4,259.152, в Прусах 3,646.446, в Росії 7,931.307 а еміграції поверх 1 мільона.

Як доносять телеграми, хинський уряд порішив розпочати статистику свого населення. Щоб мати поняття, яка се буде величезна робота, треба зазначити, що Хини є най-

люднійшою державою на сьвітлі. Правдоподібно подають число мешканців сеї держави поміж 250 а 350 мільонів. Числене населення має почати ся в 1910 а скінчити ся в 1912 році.

Від д. Др. М. Ардана доставлено слідуючий лист до поміщення:

На многи листи, які приходять до мене денно з запитами про роботу в нашій місцевості повідомляю всіх, кому на сим залежить, що на поодинокі листи відповідати в мене часу нема, але натомість оголошую, що се дійсно є правдою, що роботи в Кеокее майнах поліпшили ся, та що від першого липня с. р. ціни праці будуть підвищені о 10%, та що компанія буде будувати 200 пеців до випалювання коксу.

В виду сего, що тут потреба ще до 100 майнерів, та що люди напливають тут зі всіх усюдів, то если деякі з наших краяннів задумують приїхати до Кеокее, нехай не відтягають справи довго, але рішають ся сейчас, щоби не було потом за пізно.

Про сю околицю взагалі скажу се, що крім наших майнів є тут еще 14 других компаній, котрим під сю пору робітників а взагалю майнера потреба; одже если би нашим краянням Кеокее не сподобалось, то вони можуть знайти занятя легко в других майнах.

Тутешні компанії абсолютно не платять переїзду ані грошей на ту ціль не позичають. Страйку тут нема.

Ідучим до Кеокее або взагалі в отсю околицю треба купувати тикети до Appalachia, Wisn. Co. Va.

Люди, котрі ідуть до Кеокее або взагалі до сеї околиці за роботою, нехай удають ся лично до низше підписаного по дальші інформації.

При сій спосібности скажу, що тут вже суть Русини, Поляки, Словаки, Мадяри, Хорвати і репрезентанти других народностей.

Dr. Nicholas I. Ardan,
Keokee, Lee Co., Va.

Велику сензацію викликало обрадоване Wagoner Bank & Trust Co. в Fort Worth, Tex., на одній з найлюднійших вулиць сего міста.

Около четвертої години пополудни, коли касієр забрав ся до відкуду, незваний злочинець ввійшов до банку і з зверсним револьвером против касієра, загрозив йому смертю в разі оборони, та забрав около 10 тисяч дол. готівкою і спокійно вийшов та й слід по ній загинув.

А. Вала.

Як нам доносить д. Н. Миколів, то дня 22-го червня повстав в місцевості Seighton Mine, Ont. Canada пожар в дільниці за мешкуваній Русинами. В пожарі 3-ех Русинів, а іменно: Пав-Манилюк, Юрко Маринюк і Семен Дутчак найшли страшну смерть.

Дня 23-го с. м. арештовано в Нью Йорку „банкіра“ Юлоса Коффлера. Перший раз арештовано його в суботу, 19-го м. м. в наслідок скарги двох Росіян, Ів. Дебровського і Фр. Михль-вського, які обжаловали в поліції пана „банкіра“ що передалі йому в січні 1040 дол. в ціл переслання їх до Росії а він післав туди лишень 260 дол. а решту лишив собі. В суботу випущено його за кавцією аж до перестування, яке мало відбутися за дня 23-го м. м. і підчас сего череслування в поліційнім суді, прийшло двох детективів з розказом арештовання виданими через General Assisen. Пізніше судія O'Sullivan поставив „пана банкіра“ під кавцію 2.500 дол., яку він і зложив. — Як там справа представляє ся, ми не входимо в се; случай сей однак є опять пересторогою для наших людей, щоб

уважали, кому вони повірюють свій гріш до пересылки.

Сими днями в McAdoo, Pa. відбуло ся весіле у знаного там патріота — Русина, д. Мих. Слабого. Вінчали ся д. К. Кривошия з п-ою Н. Ковальчик, обоє є родом з Поділля, з Галичини. Підчас тудової гостини, серед музики і забави лунали наші пісні, лунали бесіди про горе-недолю наших братів за океаном, греміли бесіди про наших героїв, про вчинок М. Січинського. Рівнож весільні гості, а іменно: К. Поступак, Ст. Поступак, Ів. Барнасевиц, Ф. Лубкович, І. Баболяк, С. Бадчук, Д. Капітула (по і д.) — дальше д. П. Поступак, Р. Петрунько, А. Томків, К. Кривошия (по 50 цт.) — К. Гурман (40 цт.) — Ів. Хемій, П. Шестій, І. Петрас, Н. Разник (по 25 цт.) — отже разом 10.90 дол. зложили на гр. кат. Катедру в Філадельфії, Па. Нехай буде честь нашим патріотам, що серед весіля і танців, серед забави не забувають за свій патріотичний обовязок. Честь їм за се і кличемо: хто піде за їх слідом?...

В наслідок збиття ся двох кар на лінії „Chicago, Lake Shore and South Bend“ в повіті Porter Ind. дня 20-го м. м. згинувло 10 осіб а 41 зістало тяжко покалічених.

ПОКВІТОВАНЯ ФОНДІВ ЗБИРАНИХ „СВОБОДОЮ.“

1) НА ПАМ'ЯТНИК

Т. ШЕВЧ. В КИЇВІ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові (книжочка ч. 5555) квітує в числі 131-ім часописи „Діло“ з 18-го черв. с. р. відбір суми 100 корон, на яку зложили ся датки оголошені в „Свободі“ ч. 18, 21, 22, 31, 40 і ч. 18 з 1909 р. (разом 19.99).

2. ФОНД БЛ. П.

МАРКА КАГАНЦЯ.

Краєвий Союз кредитовий у Львові квітує в числі 132 часописи „Діло“ з 19-го червня с. р. відбір суми 74 корон, на яку зложили ся датки оголошені в числі 41 з 8-го вересня 1908 р. „Свободи“ (16.74).

3) ШКІЛЬНИЙ ФОНД ОЛЕНИ СІЧИНСЬКОЇ.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові (книжочка ч. 6666) квітує в числі 132 часописи „Діло“ з дня 19-го червня відбір суми 240 корон на яку зложили ся датки оголошені в „Свободі“ ч. 35 і 41 з 1908 року, та 2 і 6 з 1909 р. (разом 48.42 дол.)

Пересторога.

Остерігає ся всіх чесних братів краяннів в Америці перед мантиями ходячими по плейзах і жebraючими датків на будову нової гр. кат. церкви в Мекаду, Па.

В Мекаду єсть гарна, нова, мурована гр. кат. церковь і она нікого по колекті не висилає і не вислала, як довідалисьмо ся з достовірної сторони.

Колектори згадані суть десиденти утримуючі у себе суспендованого сьвященника Акакія Камінського і не узнаючи над собою жадної влади ані гр. кат. церкви ані римської.

Скрентопець.

РУСЬНЕ БЮРО ПРАЦІ.

В кождім разі можна тут дістати працю. Так мушину як і жєнщини і то в місци і в околиці. По близші інформації просить ся удавати під адресу:

I. Rykzynski

432 E. 5-th Str. New York, N. Y.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС

чоловіка або жєнки, якіб доходили 2 рази тижнево та робили порядки в офісї. Близші інформації уділять ся в редакції „Свободи“.

Заострення еміграційних приписів.

(Продовжене зі стор. 1-ої).

них прийшлаб яка користь для Америки. Наколи все еще усяким „непожаданим“ удає ся дістати на сушу, то вина лежить не в існуючих правах, але в їх примінюваню, а взлядно непримінюваню. Існуючі права суть вже і так незвичайно острі. Що знова тикає ся сего безнастанного, повторюваного аж до знудження закиду про недостаточне шкільне образоване емігрантів, то гадаємо, що в виду розвиненого тут шкільництва се трохи і сьмішно.

Коли емігрантови більше нічо закинути не можна, як лиш се, що він не знає читати і писати, то се еще не є такий злочин. Легко сему запобічи. Тутешні вільні школи дають доволі спосібностей, се зло направити а воно по при се зараз же в другій генерації загине само собою. Протинво, розвій сьвій завдячує Америка лишень тому, що діставала і дїстає численних здорових і сильних емігрантів. Вони колись як і днесь становлять жерело сили для краю і спинене еміграції ледви чи корисно відбило-б ся на житю-бутю Злучених Держав. Хто тут приходить, що-б чесно працювати на сьвій хлїб насущний, що-б стати тутешним горожанином, причинити ся своєю працею до культурного розвитку краю, сей є пожаданий, мимо того, хотай-би він і читати не знав. Тільки такі люди спричинили силу Америки, тільки емігранти дали їй силу і богатства, отже і в будучині вони не можуть їй пошкодити.

Позір!

Позір!

Вельми важне для чесних Русинів з Yonkers, New York, Jersey City і онолиці.

Громада церковна сьв. Арх. Михала (при Chestnut Str., Yonkers, N. Y.) устроє

В НЕДІЛЮ ДНЯ 25-ГО ЛЮЛІА '09.

ВЕЛИЧАВУ ПРОГУЛЬКУ

(EXCURSION) КОРАБЛЕМ: „M. A. CHURCH“ з YONKERS, N. Y. ДО NORTH BEACH, L. I.

Корабель відпливає з Yonkers о год. 9:30 рано.

Знаменита музика, танці, товариські забави, перекуски і закуски, наливки зимні і горячі; всього на бовті доволі через цілий день — а поворотний білет тільки 50 цт. від особи.

Для вигоди чесних посторонних гостей, корабель задержить ся в Нью-Йорській пристані при: East 24th Street, о год. 10:45 рано і з поворотом о 8:30 вечір.

Як то любо, як мило подихати хоть часок сьвіжим, здоровим морським воздухом, любоватись гарним краєвидом, а при тім побачитись, забавитись, та повеселитись зі знакомими, з Краяннами, не треба і доказувати, та тому кличемо:

Приходіть всі дорогі Брати і Сестри!

Корабель прогульковий безпечний і великий, помістить хотьби і 3.000 нас було.

Тож до милого побачення на бовті!

25-8

Церковний комітет з Юнкерс, Н. Й.

ЕКВІЛІБРЮМ.

Доки органи в Вашім організмі кождий сповняє свою працю, можемо сказати, що тіло заховує своє еквілібрюм, або кажучи вразно, заховує рівновагу. Наколи однак один з органів не хоче робити своєї повинности, то ся рівновага захищає ся і такий стан називаємо недугою.

Приймаючи під розвагу, що звичайно таку рівновагу заколючує система травлення, отже ми передовсім повинні на пю звертати свою увагу і як лишень спостережимо, належить сейчас вживати Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина. Лік сей не дозволює ніякому органу травлення лишати ся в безчинности — се вино побуджує їх до живійшої діяльности, гоючи і скріпляючи їх рівночасно. Є се одинокий лік в недугах жолудка, кишок, крові і нирок, дійсно помічне в усіх недугах, де потрібно природного скріплюючого средства.

G 87

По всіх друготорах і у

Jos. Triner
616 - 622 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Зміна адреси.

Отсим маю честь повідомити моїх коштумерів, що від 1-го липня с. р. переніс ся сьвій офіс а 404 Broadway до власного дому на шесту улицю коло Ланден мосту, недалеко церкви сьв. Володимира, під ч. 439. Прому з всіми справами входящими в обсяг мого діланя, як: посилкою грошей, купнон шифкарт, зі справами військовими і судовими зі старого краю, удавати ся лиш до мене. Під тим самим чином містить ся Руська Книгарня з великим магазином книжок та Руська Друкарня з гарними черевками. Маю надію, що мої гості будуть частіше мене відвідувати як досі, там більше, що офіс мій містить ся майже в середині міста.

З поважанем

Василь Гришко.

Адреса: Vasil Hrishko,
439 North Sixth Ave.,
Scranton, Pa.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

відбуде ся заходом парохії в Carnegie, Pa. в німецькій галіи дня 13 липня, в вівторок, точно о 7 год. вечером. Весь дохід призначений на гр. кат. церковь. Веїх Русинів місцевих і з околиці запрошає ся. Вступ для мушин 50 цт. а для жєнщин 25 цт.

КОМІТЕТ.

СПРАВН „СОЮЗА“.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іх Преосвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балоґ,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місго-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місго-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Пурковський, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союзу знаходиться під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
В разі смерті члена кляси „А“ (ціле посмертне) \$1000.00.
В разі смерті члена кляси „Б“ половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг або рук \$1000.00.
б) однієї руки, ноги або ока \$200.00.

Если отець родины в шпитали божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на всь, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 924. КВІТ \$287.00 на двіста вісімдесят доларів, котрі п. Григорій і Іоанна Леуш, родичі, отримали як посмертну заповому по небіщину Андрею Леуш з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Карів 6-го червця 1909.
Гриць і Іоанна Леуш.
Свідки:
Денис Воронка,
Бартоломей Кот.
Від громадського уряду в Карові.
Миколай Кот віят.

Ч. 957. КВІТ \$1000.00 на тисяч доларів, котрі п. Гаська Кравець отримала як посмертну заповому по мужу Івані з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Нью Британ, Конн. 1909.
Гаська Кравець.
Свідки:
Іван Парилляк,
Михайл Кравець.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 94.
Осиф Герент предс.,
Стеф. Роман секр

9. КВІТ \$1000.00 на тисяч доларів, котрі п. Теодозія Нецьо отримала як посмертну заповому по мужу Оресті з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Елмайра. Н. Й. юнія 21, 1909.
Теодозія Нецьо.
Свідки:
Василь Федчак,
Василь Юрчак,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 8.
Кузма Мовчан предс.,
Іван Тарбай секр.

Ч. 964. КВІТ \$300.00 на триста доларів, котрі міс. уряд Вд. 110 отримав з посмертної заповомі як пох. кошта по Михайлі Цапковчак з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Leetsdale, Pa. юнія 22. 1909.
Свідки:
Федор Гопта,
Петро Смолинський.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 110.
Іван Тігоч предс.,
Стеф. Магник секр.

Рух в відділах Р. Н. Союзу.

SPANGLER, PA. бр. Благ. Пр. Бог. від. 120 подає до відомості, що нових членів в віці від 16 до 35 літ буде приймати в місяцях маю, червню і липню за половину вступного.

М. Белей секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. „Запорожська Січ“ від. 155. Р. А. С. подає до відомості, що в місяцях: Червни і Липни приймає ся до Тов. без вступного. 1 до Р. Н. С. після статута.

о. Кость Курило предсід.,
Кпр. Пелешак секр.
А. Пелешак кас.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 62 подає до відомості, що в місяцях червню і липню буде приймати ся нових членів до товариства без вступного і до Р. Н. Союзу за половину вступного.

Ст. Цимбала пр.
Андр. Кліщ секр.
Фр. Янковський кас.

BROOKLYN, N. Y. бр. Пр. Тройці, від. 203 подає до відомості, що братські мітинги відбуваються завжди в суботу по першій. Дня 3-го липня відбуде ся пірвічний мітинг, на якому всі члени мусять ся явити під загрозою кари. Нових членів буде приймати ся в віці від 16 до 25 літ без вступного а від 26

до 40 літ за половину вступного. Мітинги відбуваються в Дувей Галі, ч. 76 North 6th Str.

П. Войтович, секр.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв. Володимира від. 108 подає до відомості, що нових членів приймає без вступного через два місяці, то є. червень і липень. Бр. платить 5 дол. тижнево за. помози в разі слабости а 110 дол. посмертного. До брацтва платять ся тільки 50 цнт. місячно. Мітинги відбуваються кожної третьої суботи по першій під ч. 167 E. 4-th Str. New York.

А. Шеремета пр.
Гр. Черкас, рек. секр.

McKEESPORT, PA. Брацтво Івана Хрест, від. 48. подає до відомості, що дня 20-го червня, на місячний мітинг запала слідуюча ухвала: члени, котрі довгують до брацтва місячне, чи розмет, а на найближшій мітингу не вирівнують свого довгу, будуть з Брацтва і Союзу виключені. Також на будуче, если не будуть правильно своїх належитостей платити, так само з ними поступить ся В липни, в третю неділю по першій відбуде ся пірвічний мітинг. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт. а урядник одного долара.

П. Фринцко предс.
М. Фринцко секр.
Г. Гніздор кас.,
Л. Вагріє кас.,

McKEESPORT, PA. Брацтво сьв. Івана Хрест, від. 48 подає до відомості так. місцевим членам як і позамісцевим що кождий член має взяти участь в посвяченню престола і кивота на дни 5. Липня 1909. Неявивший ся член заплатити кару одного долара.

П. Фринцко предс.

DUNLO, PA. бр. сьв. П. і П. від. 61 буде святкувати день свого патрона 12-го липня с. р. Богослуженє в місцевій церкві о 7-й год. рано. Кождий член повинен явити ся в церковній галі о пів до семи. Неявивший ся член заплатити кару 240 цт.

А. Чингелі, секр.

WHITNEY, PA. бр. Трох Свят. від. 35. зивас членів: Васка Кучу і Павла Гойдича, щоб до 14 днів зголосили ся до місцевого секретаря, бо в противнім разі зістануть вичеркнені.

М. Волчко секр.

BROOKLYN, N. Y. Товариство „Дністер“, від. 220 Р. Н. Союзу подає до відомості, що буде приймати членів без вступного через два місяці: Липень і Серпень. Мітинги відбуваються кожної другої п'ятниці по першій в галі на 192 Грін стр. Бруклін. Слідуючий мітинг припадає в п'ятницю 9-го липня точно о годині 8-й вечером.

П. Фортуна прд.,
Ів. Ханачівський кас.
Ів. Зазуляк секр.

HAZLETON, PA. бр. сьв. Григорія від. 232. подає до відомості, що мітинг відбуде ся в другу неділю по п'ятнадцятім. Неявивший ся член заплатити 50 центів а урядник 1 дол. кари. Член не заплативший своїх залеглостей буде суспендований або виключений.

Елек Гордійчук секр.

McKEESPORT, PA. Тов. Запорожська Січ від. 132. повідомляє своїх членів, що дня 27-го червня с. р. відбуде ся пірвічний мітинг. Початок точно о 1-й годині пополудни. Справозданє касове з минулих 5 місяців і інші важні справи. Член спізнивший ся підлягає карі 50 цнт. а урядник 1 дол. Неявивший ся головний урядник заплатити кари 2 дол. Невирівнявши своїх довгів і залеглостей

зістане виключений з Тов. і Р. Н. Союзу.

Ів. Шушереба секр.

ELMIRA HEIGHTS, N. Y. бр. сьв. Арх. Михайла, від. 8. повідомляє своїх членів, що дня 25-го липня с. р. відбуде ся річний мітинг Початок о 12-й г. по полудни. Справозданє касове за 3 місяці і інші важні справи. Член спізнивший ся підлягає карі 25 цнт., неявивший ся на мітинг 50 карі, а урядник 1 дол. Невирівнявши свої довги за шапки, відзнаки, місячне до бр. і Союзу і другі залеглості підпадає карі після статутів.

Кузма Мовчан прд.
Василь Федчик кас.,
Іван Тарбай секр.

MONESSEN, PA. бр. сьв. І. Кр. від. 62, повідомляє всіх членів що пірвічний мітинг відбуде ся дня 11-го юлія о 2-й годині по полудни в галі де звичайно. Кождий член обов'язаний явити ся і свої залеглі довги вирівнати. На тім мітингу контрольна комісія має здати докладне справозданє пірвічне. Вибір нового секретаря і пр. Неявивший ся член на той мітинг заплатити 1 дол. а урядник 2 дол. кари.

Стеф. Цимбала пред.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знакомих, оголошення балів, представлень, сходін і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроє бр. сьв. І. Крест. від. 62 Р. Н. Союзу в Монесен, Па дня 24-го липня в німецькій галі на 2-й стріті. Початок балу о 2-й год. по полудни. Вступ для мушин зі женою 50 цнт. для жінщин 25 цнт. Дохід призначений по половині до бр. каси і на церков руску гр. кат. в Монесен. Усіх чесних Русинів і Русинок з Монесен і околиць, як з Донора, Вебстер, Чалерой, Бальвані, Прайзвіль і Арнолд-Сіті запрошує ся сердечно. Музика знаменита а перекуска перворядна бо за добру забаву услугу і забаву ручить 25-28 Комітет бальвий.

ДЕ Є

Іван Каць син Дмитра. Вийхав з Елмайра Гайтс. Н. Й. 1908 грудня до Віндбер, Па. Лузерн Ко. Був на борті у Михайла Марець. Родом з Берегів Гурних пов. Ліско. Пошукує его рідний брат Теодор Каць в важній справі. Хтоб про него знав, або він сам, нехай зголосить ся на слідуючу адресу як найскорше: John Tarbay, Box 75, 25-26 Elmira Heights, N. Y.

ДЕ Є

Николай Кіржецький родом з Дібронова, пов. Рогатин, Гал. Перебував в Перт Амбой, Н. Д. Paul Luciw, 2105 Lake str., 25-26 Evaston, Ill.

В справі „Душпастира“.

Отсим повідомляю всіх П. Т. передплатників „Душпастира“, що задля недостаточного здоров'я, я мусяв перестати займатися менеджерством „Душпастира“. З днем 15. червня с. р. обняв обов'язки менеджера Веч. о. Николай Підгорецький парох New York-у. Від тепер всі листи відносячі ся до заряду і гроші належить слати на дрес: Rev. N. Pidhorecki, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

З поважанєм

о. А. Улицкий.

Слава Ісусу Христу!

Ви певно будете з нами радувати ся, коли дізнаєте ся, що Русини в Burnside Chicago, Ills. не лиш купили і виплатили гарні чотири лоти під будову гр. кат. Церкви Сьв. Ап. Петра і Павла на корнері 92. вл. і Chauncey Ave., але 1-го юнія приступили до самої будови церкви. Та ще більше утішьте ся, коли дізнаєте ся, що Іх Преосвященство Кир Сотер дозволили на дни 20. априля 1909 р. оснувати при нашій церкві „Літургічний Союз“.

Щож се за новий „Союз“?

Ось як оно єсть Дорогі Сестри і Братя! Звісна Вам приповідь народа „Без Бога ані до порога.“ — Она справджує ся на всіх народах і на кождім чоловіці з окрема. Всюди потрібна нам Божа поміч. Потрібна она нам в теперішнім житю, а буде потрібна еще більше в будучім.

Сю поміч легко осягнути, коли хто приступити в члени літургічного Союзу в Burnside Chicago, Illinois.

Вступаючи платять лиш раз на все один долар і в їх наміреню править ся що року 12 Служб Божих, — 6 Служб Божих в наміреню живучих членів Літург. Союзу а 6 Сл. Бож. в наміреню усоплних членів Літург. Союзу.

Чи можна вписувати усоплні особи в члени Союзу?

Можна, а навіть дуже пожиточно, бо они стануть учасниками користий з тих Служб Божих, що будуть відправлені в наміреню усоплних членів.

А чи можна вписати до „Літургічного Союзу“ когось без його відомості?

Можна! Бо сим зробить ся гарне діло, що буде мало подвійну користь для вписуючого і вписаного.

Чи се велика користь бути членом Літургічного Союзу?

О дуже велика! Бо кожда Служба Божа се повторене безкровним способом сеї жертви яку приніс Ісус Христос, жертвуючи свої мукі і росп'яте на горі Голгофті за наші гріхи і цілого світа.

Проте кожда Служба Божа приносить сим людям в котрих наміреню служить ся, такі користі, — які принесла кровава жертва Ісуса Христа для цілого людського роду.

А акаж то буде членська грамота сего Літургічного Союзу?

О, се буде дуже хороша грамота украшена гарним образом Матери Божої неустаючої помочи, Матери руського краю, образом Опікунів і Покровителів нашої Церкви Сьв. Ап. Петра і Павла і образом одного з найбільших руських святих.

Чи на сім вже кінець?

О ні! Кождий член Літургічного Союзу в Burnside Chicago, Ills. дістане від нас на милий спомина гарний образ церкви Сьв. Ап. Петра і Павла і образ Іх Преосвященства Кир Сотера, котрий буде єю церков торжественно посвячувати.

А чи можна ще иншим способом з'єднати собі користі зі всіх Служб Божих які будуть відправлені в церкві Сьв. Ап. Петра і Павла в Burnside, Ills.?

О можна! А се тоді коли хто стане ктиторм або благодітелем сеї церкви.

Щож треба в сій цілі зробити?

Хто хоче бути ктиторм церкви Сьв. Ап. Петра і Павла в Burnside Chicago, Ills. повинен хоч \$100.00 на будову нашої церкви дати, а за те его імя буде вписане гарними золотими буквами на голубих таблицях, що будуть прикріплені на виднім місці в нашій Церкві.

Хто знова хоче бути благодітелем нашої Церкви, то нехай жертвує на нашу Церков хоч \$50.00, а тоді його імя буде красувати ся золотими буквами на голубих таблицях в церковній галі.

Жертвуючі по \$25.00 будуть мали право називати ся також благодітелями, а їх імена будуть вписані срібними буквами на памяткових таблицях в галі.

Та скаже хто так: Я вже вписав ся до многих літургічних Союзів і дав много жертв на церкви і на добрі цілі!

Се Брате і Сестро дуже гарно! В такім случаю можете позичити нам хоч-би і малу суму грошій, а ми дамо Вам 3% як се звичайно дають ріжні банки. В кождім часі будете могли свої гроші вибрати за попереднім 30-дневним зголошенням.

Тож кличемо до Вас Сестри і Братя! Вписуйте ся численно до літургічного Союзу в Burnside Chicago, Ills. Если хто може нехай старає ся бути ктиторм, або благодітелем нашої Церкви.

До сих, що носять гроші при собі, або ховають їх в постелях, або дають на сховок ріжним непевним людям кличемо:

Вложіть Ваші гроші на 3% до нашої церковної каси, де они будуть безпечні і принесуть Вам подвійну користь, бо сим способом споможете нас в будові нашої Церкви.

Гроші прошу посилати чеками або Money Order-ами. Чеки мають бути виписані так:

REV. VLADYMYR PETROVSKYJ, Burnside Chicago, Ills.

9241 Chauncey Ave.,

Так вивопнені чеки прошу вложити в коверту і надіслувати до місцевого церковного касієра: Mr. Josyph Szczurko, 1424 93 Str., Burnside Chicago, Ills.

Віче в Jersey City, N. J.

На зазив джерзиситського вічевого комітету зібралось дня 6-го червня 1909 р. в гали церковний в Jersey City около 500 людей, що би запротестувати проти драконського засуду на смерть М. Січинського польською шляхтою в Галичині.

Попри самий протест обговорювано також господарку польських сатрапів в Галичині, вислідом якої були останні події і безперестанний пролив крови. Роздумувано над средствами зарадчими і ззивано до самооборони проти самозванчих протекторів з і пів міліонового руського народу в Галичині.

Віче відкрив місцевий парох о. А. Улицкий і пояснив зібраним вагу і причини сего зібрання, ззиваючи до смілого висказання тут своїх думок і жалів які нам лежать на серці. Дальше представив зібраним на вибір председателем віча п. С. Ядловського, котрого зібрані й вибрали одноголосно.

Секретарями віча вибрано пп. Т. Лабовського і Т. Яворського.

По завізанню присутних председателем віча до тактовного задоволення ся підчас промов, забрав перший слово п. К. Кирчів, а то про причини які похнували М. Січинського до убиття намісника А. Потоцького. У своїй одногодинній палкій бесіді висловив бесідник цілий ряд руських трупів які впали від жандармських куль і багнетів, змалював ту безкрайну розпуку батьків і жінок по страті своїх найдорожших синів і живителів родин. Хвилями здавалось, що єсть ся в Галичині і бачить ся сі нещасні родини і трупи каляючі ся у сніпелій крові.

Сказав, що діло М. Січинського було зовсім природним, щоби припинити сю шляхотську самоволлю. Засуд його однак на смерть є неслухняний, наколи зважимо на кривди які нам заподіювано від многих літ, і тому завізав зібраних до підписування ся на протесті який має ся вислати до австр. цісаря.

Другим бесідником був п. М. Угорчак з Нью Йорку, котрого зміст бесіди дасть ся сказати в словах, що „хто стукає, тому і вітвпаять“. Розказав про ті мерзкі відносини, які завдяки панській господарці держать руського хлопа у поневоленню, даючи йому лиш тільки волі, що може жити. Вислугують ся ним у всіх потребах а в запла-ту дають йому кулькою в лоб або перебивають багнетом. Згрозив рабство і жадає милосердя від кермуючих властей, а жадав смілого домагання ся належних Русинам прав і справедливості.

Третий з ряду бесідник о. А. Улицкий доказав гарними примірами, що морд М. Січинського се не звичайне убійство, а висказ волі цілого народу — убій-

ство політичне, яке належить судити в міру кривд нанесених Русинам намісником Потоцьким і його диктаторами. Сказав, що якби там засуд й не випав, нам не треба засипляти, але дбати про те, щоби наше покоління стало просвітлено вище від нас і тим пімстило ворога. А підвалиною до сего має бути фонд ім. Ол. Січинської, на який о. Улицкий запроєктував зробити складку на вічу.

Дальше забрав голос п. Бородайкевич, сьвіжий емігрант з Товмаччини і знаний там організатор. Як новоприбулий з краю і наочний сьвідок подій з останніх часів, зміг він найяскравіше представити долю галицького хлопа і гніздо шляхотських вампирів. Загрівав до єдності і віри у власну силу, а коли засуд смерті на Січинського не зістане знесений і Січ. повисне на шибениці, то він таки для нас буде живий, бо його дух буде жити між нами у віки і всегда буде ззивати до борби проти ворога.

Вкінці забрав голос п. А. Петрів з Нью Йорку і звивав руський нарід до просьвіти, до отрясання ся з вікового сну і до рішучої борби за волю.

Тут відчитано резолюції які віче грімко прийняло. Ось они:

Ми Русини-Українці зібрані на вічу в Jersey City, N. J. д. 6-го червня 1909 р. узнаєм:

1) що М. Січинський, котрий вбив намісника Галичини А. Потоцького, не був простим війсьником, але правдивим героєм народним, відважним местником подоптаних прав укр. народу в Галичині, гідним узнання і подиву зі сторони цілого укр. народу.

2) Узнаєм засуд М. Січинського на смерть через суд (зложенний з самих Польків) одностороннім і несправедливим.

3) Задля тих причин звертаємо ся всі однодушно з жадаєм до цісаря австр., щоби зніс вирок суду і помилував М. Січинського та дозволив йому жити дальше для своєї старенької матери і для укр. народу.

4) З приводу засуду М. Січинського і в виду оказаного ним героїзму в обороні подоптаних прав укр. народу, звиваємо всіх до щедрих жертв на цілі народні а в першій мірі на фонд шкільний ім. Олени Січинської.

5) Візвати всіх українських послів в державній Раді, щоби ужили всіх сил в обороні М. Січинського і цілого укр. народу.

Щоб Віче принесло більший хосен амер. Руси забрав ще слово о. А. Улицкий і радив вибрати комітет який мавби зайнятись так пекучими справами як: шкільною, еміграційним домом і бизнесовими спілками.

Сю гадку віче піддержало а до комітету вибрано пп. К. Кирчова, А. Гелу,

В. Костецького, Г. Дольного і Ст. Милановича.

Поміж бесідами сьпівав місцевий хор „Тов. укр. Муза“ під кермою місц. учителя п. А. Гели пригідні патріотичні пісні.

При кінці віча усі присутні радо клали свої підписи на протесті як також зложили на фонд ім. Ол. Січинської спору суму гроший, а то \$44.21.

A — ca.

Час обрахунку вне недалено.

Давно я нічого не писав, хотів причин було досить. Недавно тому попалося мені 20-те число „Viestnika“ і подібає я там статтю „Протест угро-руського народу.“

Мене збрала цікавість тимто й я перечитав, що се за „протест.“ Перечитавши його я справді призадумав ся.

Між иньшими наставленнями „Viestnika“ там написано, що „українські гетманьчуки не мають права виносити резолюції в імені 1/2 міліона русинів, а лиш в імені 20—25.000, но і то мною.“

Ту заходить питане, чи не писав се чоловік без клепки в голові? Людина, котра утікла перед криміналом, хоче розказувати і хоче, щоби його „весь мір“ слухав. Члени контр. комісії „Соед.“ повинні-б сконструювати докладно стан умисловий гол. редактора „Viestnika.“

Пане Жаткович! Ви врізали таку дурницю і показали ся, щось такий дуррак, що ані не мишло щоби знайшов ся вам рівний. Рішучо сему перечу, щоби ви мали яке-таке образоване.

Ви називаєте М. Січинського фанатиком, но я вам ручу, що Січинський має більше довіри і пошани в 30 міліонів українського народу, як ви в вашого „Кипілі.“ Я вам раз вже давав пропозицію, а тепер даю вам другу—пане „Viestnik“:

Если ви докажете, що на чолі сих „вічей“ стоїть еп. Ортисський і всі попи „гетманьчуки“, і если докажете, що в часописах „вікраїнських“ було згадано, що „мають протестувати против вироку виданого в справі М. Січинського угорські русини (хоч повинні) а ось публично заявляю, що дам вам \$1000 (оден тисяч дол.) і слова мого не відкличу.

Если але не докажете, знайте, щосьте людина без крихти чести, упавша морально найнижше, в котрій знайшли місце всі плюгавства, якими сьвіт ся бридить. Так пи сати можедійство тільки останній дуррак. — А Ви Українці плюньте на сю скотину! Він не варта щоби его імя знаходило ся на стовпцях української часописи. Впрочім час обрахунку мабуть не далекий.

Н. Джмелив.

Закладайте свою кольонію в Патерсон, Н. Дж.!

Брак руських кольоній дає відчувати рівно в успішнім розвитку нашого народу. Свої кольонії, се сила і анічине народу! Проте купуйте кавадок землі на власний дім але купуйте в місцевостях, котрі суть огнищем промислу і тогочас, де є подостатком фабрик, котрі дають можливість знайти легко відповідне занятя.

Місто Патерсон є найбільшим фабричним містом в Стейті Нью Джерси. Воно посідає найбільші на світі фабрики шовку, дві величезні фабрики локомотивів, великі відливальні, сталінні і много інших, де знаходять ся десятки тисяч робітників.

Наші лоти лежать в самій середині міста саме в близькості високо згаданих фабрик. Ціна лотів — як на своє незвичайно добре положення — дуже дешева, \$100.00 доларів і ласше.

Продаєсь на дуже вигідні місячні рати, а тим, що хотять будувати ся допомагає ся в поминці. Титул власности (Deeds) видаєсь даром.

На случай власности або безробітня продовжує ся час сплати. Если купуючий додержить точно своїх зобов'язань, тогди на случай смерті спадкоємці дістають титул власности без дальших витрат!

Уважайте, що уся комунікація Нью Йорку звернена до Патерсона, як головного осередку промислового. Проте видано вже міліон на тунелі і нові шляхи залізничні, котрі небагом відуть в житя, а тогди їзда в Нью Йорку до Патерсона буде тривати лиш 15 минут за ціну 8 цент.

Reality & Commercial Co, 26 Cortlandt Str, New York.

По всякій інформації удавайте ся до менеджера Русина: EMANUEL TEODOROWICZ, Manager, 156 E. 7th Str., NEW YORK.

23—26

Позір! Позір!

На дохід церкви в South Troy, N. Y. відбуде ся в неділю 4-го липня (fourth of July)

Вечерок з драматичними представленнями, устроєний членами місцевого „Кружка вечеркового“ і Хору церковного.

ПРОГРАМА:

1. Вступне слово.
2. „ХТО ВИНЕН“.

(Перероблена драма зі сьпіваками в 3-ох актах).

Особа:

Теодор Чайка Іл. Янчак
Олена, его жена .. М. Лоренц
Маріяка Ан. Сушко
Петро П. Ракочий
Іван Н. Тихоня
Перший Свят

Гр. Джинджиристий
Другий свят ... Вас. Повалюк
Поліція Ів. Базар
Парубок Лука

3. І. Галль: Віддала мене моя матінка Хор мішаний

4. „Рідна мова деклямація Марія Мицик.

5. „Сонце ся сьховало“ і „Щастя нам Боже ... Хор міш.

6. „СЕМЕ НЕ КРАДИ.“

(Перероблена комедія в 1 акті).

Особа:

Мотю, арендар ... П. Покида
Сура, его жена, ... К. Цимбала
Лейбусь М. Цимбала
Війт, ... Гр. Джинджиристий
Семен, селян В. Повалюк
Тарас, селян П. Ракочий
Іван, господар Ів. Базар
Танасаско, паниця Іл. Янчак
Циган Лука

7. Закінчить: Н. Лисенко
„Молитва“ Хор мішаний
Режисер і управитель хору
Григорій Королишин.

Початок точно 7:30 вечір.

Ціна місць 25 цент. (діти) 10 ц.

Хто хоче порядно забавити ся то просимо прибути до нас!

ПО АНГЛІЙСЬКИ

хто хоче навчити ся без помочи учителя і то найдекшою методою, нехай пришло марку на відповідь а я сему пришло пробу лекцію в польській мові і всякі близькі інформації. Br. Zelski, Vanderbilt Building, Suite 301, New York, N. Y.

25—28

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“ виконує всякі роботи, входячі обсяг друкарства — старанно, скоро і тано.

184 Hudson St., New York.

Вийшли з друку

світлові нові книжки:

Доля галицької сироти - - - 5 цт.
Хлопська доля - - - 5 цт.
Казки за жидів - - - 10 цт.
Казки за циганів - - - 10 цт.
Пісня про правду і неправду та інші оповідання в обрамках 25 цт.
Боротьба за право - - - 50 цт.
Польська народова демократія 70 цт.
Пропанцій час. Українці під московським царством - 15 цт.
Про небо. Популярна астрономія, в двох частях - - - 40 цт.
Страшний ворог, книжка про горілку - - - 5 цт.
Родина у вірві, птвиць, комах, риб та гадів - - - 10 цт.
Про людське тіло, в малюнках. 15 цт.
Про Хмілью - - - 15 цт.
Під землем (оповід. про майна) 15 цт.
Про сьвіт божий, а малюнок. 35 цт.
Від моварів до республіки - 20 цт.

Хто замовить книжок на 1.00 дол. і більше, дістане купон на дарунок.

При тім повідомляє ся, що Руська Книгарня переїхала до власного дому і тепер адрес її є такий:

Ruthenian Book Store
439 North Sixth Ave., Scranton, Pa.

АРТИСТ РІЗЬЯР
Евгеній Василенко

виконує усі роботи
входячі в обсяг червоної
штуни, як: 21-

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРИ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює ікони.

Усі роботи виконують добросовісно.

EUGENY VASYLENKO

337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

Б. Янубовський Син
Канцелярія Адвокатська для справ заграничних.

Документи НОНСУЛТ легалізує.

Дуже много плодів тяжкої праці тут в Америці пропало нашим країнам в наслідок заведання своїх справ маєткових в старім краю. Працюєте і посилаєте гроші, а потому до ладу в маєткові діїти не можете. Удайте ся до нас. Ми єсемо спеціалістами в найтруднійших процессах краєвих. Доводити досвідчене, практика і совісние провадження бізнесу а'єднало нам довіру у країні. Спорадаємо акти нотаріальні, стягасю частки спадкові зі старого краю, виробляємо повноважності, контракти купні і продажні, інтитуляції і екстабуляції, виписи а частки і дошки скрипті, загалом усі справи правні і війскові до Австрії, Росії і Прус.

Спорадаємо урочайні фарми. Зголосіть ся особисто або листово по бланку інформації.

B. Jakubowski & Son, Foreign Law Office, 450 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Корисна праця для кожного!

Попукуємо чесних людей до розповсюдження нашого крайового тютюну за добрим винагородженем. Ся праця єсть дуже поплатна і легка для кожного Русина.

В кожній місцевості знаходиться ся много робітників, котрі хотіли такого тютюну, який курили у своїй вітчизні. Отже ми кождому дамо до розпродажу власне такий тютюн і його працю коло розпродажу совісно винагородимо. Маємо тютюн російський і австрійський.

Хто згодоється до нас, дістане разом з інформаціями і несподіванку, яку всі будуть йому завидувати.

Пишіть сейчас по близькі інформації і пробіки тютюну, котрі висилаємо даром — залучаючи 2 ц. марку на пересилку — до

Russian Tobacco Co.
132 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y.

24-25

Русини Німбурга і околиці!

Чи Ви знаєте, що

German Savings & Deposit Bank

на розі 14-ої і Carson ул., South Side, Pittsburg, Pa.

є найбезпечнішим банком? Не знаєте, то загляньте до справоздання стейтових контролорів, що узнали наш Банк за один в найосвідчійших і найпевніших в Пенсильвеії. Маєток 5,000.000.00. Платимо 4 проц.

Шифарти на всі лінії. Висилка грошей, справи нотаріальні, війскові і т. н.

Й. Е. Рот, предс. 88
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, ур. банку.

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати оже до книжки:

- 1) Книжку членів (іменослов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

Читайте і другим скажіть!

Таним коштом до Європи на всі лінії парсходні може ся дістати кожний, хто ськотив на пошпінним кораблі кілька годин денно робити. Від'їзд кілька разів в тиждні. По інформації голосити ся, залучивши марку почтову за 2 цент. на адресу:

I. Rykshynski, Labor Agency,
432 E. 5th Str., New York.

Металеві ОБЦАСИ і ЗАПЯТКИ

Зроблені з сталю

Для найнерів, кам'яних, фарперів і всіх, що роблять при тяжкій роботі.

Піддержують стопу. Зроблять ваші черевки як нові. Легкі до прикріплення. Шнєв'ям їх паложити. Купуйте їх у вашого продавця чоботів. Суть легкі від шнєри, і ніколи не зацїплять ся.

Пишіть по цінінн.

UNITED SHOE MACHINERY CO.
BOSTON, MASS.

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма

прапори, гужики, братські відзнаки, шапки та усі річ потрібні для братства в Америці

ЕМІЛЬ ВАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Паміть по наш великий, 60 сторін числячий каталог, в яким міститься ся також сотня похвальних листів від всіх славянських братств в Америці. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи.

80—

